

DECYZJA WYKONAWCZA RADY (UE) 2022/2083**z dnia 25 października 2022 r.****zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2020/1354 w sprawie udzielenia Republice Portugalskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/672 z dnia 19 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE), jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na wniosek Portugalii z dnia 11 sierpnia 2020 r. Rada, w drodze decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354 ⁽²⁾, przyznała Portugalii pomoc finansową w postaci pożyczki o wartości nieprzekraczającej 5 934 462 488 EUR, o maksymalnym średnim okresie zapadalności wynoszącym 15 lat i okresie dostępności wynoszącym 18 miesięcy, w celu uzupełnienia krajowych działań podejmowanych przez Portugalię na rzecz łagodzenia wpływu pandemii COVID-19 oraz w reakcji na konsekwencje społeczno-gospodarcze tej pandemii dla pracowników i osób samozatrudnionych.
- (2) Pożyczka miała zostać wykorzystana przez Portugalię na sfinansowanie mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy, podobnych środków oraz środków ochrony zdrowia, o których mowa w art. 3 decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354.
- (3) Na wniosek Portugalii z dnia 9 grudnia 2021 r. Rada, w drodze decyzji wykonawczej (UE) 2022/99 ⁽³⁾, rozszerzyła wykaz środków, na które przyznano już pomoc finansową w drodze decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354, w celu uzupełnienia krajowych działań podejmowanych przez Portugalię na rzecz łagodzenia wpływu pandemii COVID-19 oraz w reakcji na konsekwencje społeczno-gospodarcze tej pandemii dla pracowników i osób samozatrudnionych.
- (4) Pandemia COVID-19 wyłączyła znaczną część ludności Portugalii z aktywności zawodowej. Prowadzi to do powtarzającego się nagłego i poważnego wzrostu wydatków publicznych w Portugalii w odniesieniu do środków, o których mowa w art. 3 decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354.
- (5) Pandemia COVID-19 oraz nadzwyczajne środki wdrożone przez Portugalię w latach 2020, 2021 i 2022, aby zapobiec rozprzestrzenianiu się pandemii oraz złagodzić jej skutki społeczno-gospodarcze i zdrowotne, miały i nadal mają ogromny wpływ na finanse publiczne. W 2020 r. deficyt i dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w Portugalii wynosiły odpowiednio 5,8 % i 135,2 % produktu krajowego brutto (PKB), a pod koniec 2021 r. ich poziomy zmniejszyły się odpowiednio do 2,8 % i 127,4 %. Według prognozy Komisji z wiosny 2022 r. deficyt oraz dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w Portugalii wyniosą na koniec 2022 r. odpowiednio 1,9 % i 119,9 % PKB. Ze śródkresowej prognozy Komisji z lata 2022 r. wynika, że PKB Portugalii zwiększy się o 6,5 % w 2022 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 159 z 20.5.2020, s. 1.

⁽²⁾ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2020/1354 z dnia 25 września 2020 r. w sprawie udzielenia Republice Portugalskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19 (Dz.U. L 314 z 29.9.2020, s. 49).

⁽³⁾ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2022/99 z dnia 25 stycznia 2022 r. zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2020/1354 w sprawie udzielenia Republice Portugalskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19 (Dz.U. L 17 z 26.1.2022, s. 47).

- (6) W dniu 17 września 2022 r. Portugalia zwróciła się do Unii o dodatkową pomoc finansową w wysokości 300 000 000 EUR przeznaczoną na dalsze uzupełnienie krajowych działań podejmowanych przez to państwo w latach 2020, 2021 i 2022 na rzecz łagodzenia wpływu pandemii COVID-19 oraz w reakcji na jej konsekwencje społeczno-gospodarcze dla pracowników i osób samozatrudnionych. W szczególności Portugalia przedłużyła dodatkowo lub zmieniła mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobne środki wskazane w motywach 7–21.
- (7) Na mocy art. 298–308 „ustawy nr 7/2009 z dnia 12 lutego” wprowadzono środek mający na celu wsparcie utrzymania umów o pracę przez okres tymczasowego przerwania pracy lub skrócenia normalnego czasu pracy określonego w portugalskim kodeksie pracy, który to środek określono szczegółowo w art. 142 „ustawy nr 75-B/2020 z dnia 31 grudnia”. Środek ten opisano w art. 3 lit. a) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. W ramach tego środka kwalifikujące się przedsiębiorstwa otrzymywały początkowo świadczenie w wysokości 70 % wynagrodzenia pracowników, przy czym wynagrodzenie pracowników wynosiło dwie trzecie ich normalnego wynagrodzenia brutto. Ta korekta wysokości wynagrodzenia do dwóch trzecich podlegała dolnemu pułapowi równemu krajowej płacy minimalnej oraz górnemu pułapowi równemu trzykrotności krajowej płacy minimalnej. Kwalifikującymi się przedsiębiorstwami były przedsiębiorstwa, które musiały zawiesić działalność gospodarczą lub które odnotowały znaczny spadek przychodów. Następnie środek ten został rozszerzony, w tym poprzez przejściowe zwiększenie wynagrodzenia pracowników do 100 % ich normalnego wynagrodzenia brutto.
- (8) Na mocy „dekretu z mocą ustawy nr 10-G/2020 z dnia 26 marca”, zmienionego „sprostowaniem nr 14/2020 z dnia 28 marca”, art. 4 „dekretu z mocą ustawy nr 14-F/2020 z dnia 13 kwietnia”, art. 3 „dekretu z mocą ustawy nr 20/2020 z dnia 1 maja”, art. 6 „dekretu z mocą ustawy 20-H/2020 z dnia 14 maja”, art. 2 „dekretu z mocą ustawy nr 27-B/2020 z dnia 19 czerwca” i art. 2 „dekretu z mocą ustawy nr 6-C/2021 z dnia 15 stycznia” wprowadzono nowe i uproszczone wsparcie specjalne na utrzymanie umów o pracę przez okres tymczasowego przerwania pracy lub skrócenia normalnego czasu pracy, które to wsparcie określono szczegółowo w art. 142 „ustawy nr 75-B/2020 z dnia 31 grudnia”. Środek ten opisano w art. 3 lit. b) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. Środek ten był podobny do środka, o którym mowa w motywie 7, lecz miał uproszczone procedury umożliwiające szybszy dostęp do środków pieniężnych. Początkowo w ramach tego środka kwalifikujące się przedsiębiorstwa otrzymywały świadczenie w wysokości 70 % wynagrodzenia pracowników, przy czym wynagrodzenie pracowników wynosiło dwie trzecie ich normalnego wynagrodzenia brutto, oraz zostały zwolnione z opłacania jako pracodawcy składek na ubezpieczenie społeczne. Ta korekta wysokości wynagrodzenia do dwóch trzecich podlegała dolnemu pułapowi równemu krajowej płacy minimalnej oraz górnemu pułapowi równemu trzykrotności krajowej płacy minimalnej. Kwalifikującymi się przedsiębiorstwami są przedsiębiorstwa, które musiały zawiesić działalność gospodarczą lub które odnotowują spadek przychodów o co najmniej 40 % w okresie 30 dni poprzedzających wniosek o wsparcie w porównaniu z tym samym miesiącem poprzedniego roku lub ze średnią miesięczną z dwóch miesięcy poprzedzających ten okres. Następnie środek ten został kilkakrotnie rozszerzony, w tym poprzez przejściowe zwiększenie wynagrodzenia pracowników do 100 % ich normalnego wynagrodzenia brutto w szczególnych okolicznościach. Ponieważ ulgi dotyczące składek na ubezpieczenie społeczne stanowią utratę dochodów przez sektor instytucji rządowych i samorządowych, na potrzeby rozporządzenia (UE) 2020/672 można je uznać za równoważne z wydatkami publicznymi.
- (9) W art. 5 ust. 2 i art. 7–9 „dekretu z mocą ustawy nr 10-G/2020 z dnia 26 marca” określono, że w przypadku gdy przedsiębiorstwa korzystały ze środków, o których mowa w motywach 7 lub 8, oraz posiadały program szkoleniowy zatwierdzony przez krajowe publiczne służby ds. zatrudnienia i szkoleń (*Instituto do Emprego de Formação Profissional*, IEFP), w ramach specjalnych programów zawodowych istniała możliwość przyznania dodatków szkoleniowych na pokrycie kosztów zastąpienia dochodu, jak również powiązanych kosztów szkoleń, które miały miejsce w godzinach pracy, jako alternatywy dla skrócenia czasu pracy pracowników. Środek ten opisano w art. 3 lit. c) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354.
- (10) Na mocy art. 4 i 5 „dekretu z mocą ustawy nr 27-B/2020 z dnia 19 czerwca” i art. 14-A „dekretu z mocą ustawy nr 46-A/2020 z dnia 30 lipca”, zmienionych art. 4 „dekretu z mocą ustawy nr 6-C/2021 z dnia 15 stycznia”, art. 2 „dekretu z mocą ustawy nr 23-A/2021 z dnia 24 marca” i art. 2 „dekretu z mocą ustawy nr 32/2021 z dnia 12 maja”, wprowadzono nowe specjalne wsparcie dla przedsiębiorstw na wznowienie działalności gospodarczej, które określono szczegółowo w „zarządzeniu rządu nr 102-A/2021 z dnia 14 maja”. Środek ten opisano w art. 3 lit. d) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. W celu ułatwienia ponownego podjęcia pracy i utrzymania miejsc pracy przedsiębiorstwa, których pracownicy skorzystali ze środków, o których mowa w motywie 7 lub 8, mogli początkowo otrzymać świadczenie równe krajowej płacy minimalnej na danego pracownika wypłacane w jednej racie albo dwukrotności krajowej płacy minimalnej na danego pracownika wypłacane stopniowo w okresie sześciu mie-

sięcy. Jeżeli wsparcie było udzielane stopniowo, przedsiębiorstwa korzystały również z częściowego zwolnienia w wysokości 50 % ze składek na ubezpieczenie społeczne opłacanych przez danego pracodawcę w odniesieniu do danych pracowników. Następnie środek ten został kilkakrotnie rozszerzony, m.in. przez dodanie jako kwalifikujących się przedsiębiorstw mikroprzedsiębiorstw, których pracownicy skorzystali ze środka, o którym mowa w motywie 12, dzięki czemu mikroprzedsiębiorstwa te mogły otrzymywać świadczenie równe dwukrotności krajowej płacy minimalnej na danego pracownika wypłacane stopniowo w okresie sześciu miesięcy.

- (11) Na mocy art. 3 „dekretu z mocą ustawy nr 27-B/2020 z dnia 19 czerwca”, zmienionego art. 2 „dekretu z mocą ustawy nr 58-A/2020 z dnia 14 sierpnia”, wprowadzono nowy dodatek na stabilizację dochodów dla pracowników korzystających ze środków, o których mowa w motywach 7 lub 8, przez okres co najmniej jednego miesiąca (długość tego okresu doprecyzowana później jako 30 kolejnych dni) od kwietnia do czerwca 2020 r. Środek ten opisano w art. 3 lit. e) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. Kwalifikującymi się pracownikami byli ci, których wynagrodzenie brutto w porównaniu z lutym 2020 r. nie przekraczało dwukrotności krajowej płacy minimalnej. Pracownicy byli uprawnieni do otrzymania świadczenia równego różnicy między wynagrodzeniem brutto z lutego 2020 r. a wynagrodzeniem brutto z okresu, w którym byli oni objęci jednym z dwóch wyżej wspomnianych środków, przy czym dolny pułap wynosił 100 EUR, a górny pułap – 351 EUR.
- (12) Na mocy art. 4 „dekretu z mocą ustawy nr 46-A/2020 z dnia 30 lipca”, zmienionego art. 2 „dekretu z mocą ustawy nr 90/2020 z dnia 19 października”, art. 142 „ustawy nr 75-B/2020 z dnia 31 grudnia”, art. 3 „dekretu z mocą ustawy nr 6-C/2021 z dnia 15 stycznia”, art. 2 „dekretu z mocą ustawy nr 23-A/2021 z dnia 24 marca” i art. 2 „dekretu z mocą ustawy nr 71-A/2021 z dnia 13 sierpnia”, wprowadzono nowe i progresywne wsparcie specjalne na utrzymanie umów o pracę przez okres tymczasowego skrócenia normalnego czasu pracy. Środek ten opisano w art. 3 lit. f) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. Początkowo w ramach tego środka kwalifikujące się przedsiębiorstwa otrzymywały świadczenie w wysokości 70 % wynagrodzenia pracowników za nieprzepracowane godziny, przy czym to wynagrodzenie pracowników wynosiło dwie trzecie ich normalnego wynagrodzenia brutto odpowiadającego godzinom nieprzepracowanym w sierpniu i wrześniu 2020 r. lub czterem piątym ich normalnego wynagrodzenia brutto odpowiadającego godzinom nieprzepracowanym w okresie od października do grudnia 2020 r. Obliczone w ten sposób łączne wynagrodzenie brutto pracowników podlegało dolnemu pułapowi równemu krajowej płacy minimalnej.

W ramach środka przewidziano również całkowite lub częściowe zwolnienie ze składek na ubezpieczenie społeczne opłacanych przez danego pracodawcę, a skala tego zwolnienia zależała od wielkości kwalifikującego się przedsiębiorstwa (mikroprzedsiębiorstwo, małe lub średnie przedsiębiorstwo, duże przedsiębiorstwo). Kwalifikującymi się przedsiębiorstwami są przedsiębiorstwa, które musiały zawiesić działalność gospodarczą lub które odnotowują spadek przychodów o co najmniej 40 % w okresie 30 dni poprzedzających wniosek o wsparcie w porównaniu z tym samym miesiącem poprzedniego roku lub ze średnią miesięczną z dwóch miesięcy poprzedzających ten okres. Wymiar maksymalnego tymczasowego skrócenia normalnego czasu pracy dostosowano w taki sposób, aby wzrastał on proporcjonalnie do skali utraty dochodów przez kwalifikujące się przedsiębiorstwa. Następnie środek ten został kilkakrotnie rozszerzony, m.in. poprzez dodanie jako kwalifikujących się beneficjentów przedsiębiorstw, które odnotowały spadek dochodów w wysokości co najmniej 25 %, dostosowanie maksymalnego wymiaru tymczasowego skrócenia normalnego czasu pracy w taki sposób, aby wzrastał on proporcjonalnie do skali utraty dochodów przez kwalifikujące się przedsiębiorstwa, przejściowe zwiększenie wynagrodzenia pracowników do 100 % ich normalnego wynagrodzenia brutto odpowiadającego nieprzepracowanym godzinom oraz wprowadzenie stopniowego znoszenia ulg dotyczących składek na ubezpieczenie społeczne opłacanych przez pracodawcę. Ponieważ ulgi dotyczące składek na ubezpieczenie społeczne stanowią utratę dochodów przez sektor instytucji rządowych i samorządowych, na potrzeby rozporządzenia (UE) 2020/672 można je uznać za równoważne z wydatkami publicznymi.

- (13) Na mocy art. 26 „dekretu z mocą ustawy nr 10-A/2020 z dnia 13 marca”, zmienionego art. 2 „dekretu z mocą ustawy nr 12-A/2020 z dnia 6 kwietnia”, art. 2 „dekretu z mocą ustawy nr 14-F/2020 z dnia 13 kwietnia”, art. 4 „dekretu z mocą ustawy nr 20-C/2020 z dnia 7 maja”, art. 9 „ustawy nr 27-A/2020 z dnia 24 lipca” i art. 2 „ustawy nr 31/2020 z dnia 11 sierpnia”, a także na mocy art. 325-G „ustawy nr 2/2020 z dnia 31 marca”, dodanego art. 3 „ustawy nr 27-A/2020 z dnia 24 lipca”, wprowadzono nowe wsparcie specjalne dla osób samozatrudnionych, pracowników nieformalnych i osób zarządzających. Środek ten opisano w art. 3 lit. g) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. Początkowo w ramach tego środka zapewniane było świadczenie miesięczne równe dochodowi ewidencjonowanemu danej osoby fizycznej, przy czym górny pułap tego świadczenia był równy portugalskiemu minimum socjalnemu (*Indexante dos Apoios Sociais*, które w 2020 r. wynosiło 438,81 EUR). Kwalifikującymi się osobami były osoby fizyczne, które musiały zawiesić działalność gospodarczą. Następnie środek ten został kilkakrotnie roz-

szerzony, m.in. poprzez dodanie jako kwalifikujących się beneficjentów osób, które odnotowały spadek dochodów o co najmniej 40 % w okresie 30 dni poprzedzających wnioski o wsparcie w porównaniu z tym samym miesiącem poprzedniego roku lub ze średnią miesięczną z dwóch miesięcy poprzedzających ten okres, i dostosowany w taki sposób, aby wysokość miesięcznego świadczenia była równa dochodowi ewidencjonowanemu danej osoby fizycznej – przy czym górny pułap tego świadczenia określono na poziomie portugalskiego minimum socjalnego, gdy dochód ewidencjonowany danej osoby fizycznej był niższy niż półtorakrotność portugalskiego minimum socjalnego – albo dwóm trzecim dochodu ewidencjonowanego danej osoby fizycznej, przy czym górny pułap tego świadczenia określono na poziomie krajowej płacy minimalnej, gdy dochód ewidencjonowany danej osoby fizycznej wynosił co najmniej półtorakrotność portugalskiego minimum socjalnego, oraz poprzez ustanowienie dolnego pułapu wynoszącego 50 % portugalskiego minimum socjalnego.

- (14) Na mocy art. 23 „dekretu z mocą ustawy nr 10-A/2020 z dnia 13 marca”, zmienionego art. 2 „dekretu z mocą ustawy nr 12-A/2020 z dnia 6 kwietnia” i art. 3 „ustawy nr 16/2021 z dnia 7 kwietnia”, wprowadzono dodatek rodzinny dla pracowników, którzy nie mogą pracować ze względu na konieczność opieki nad dziećmi lub innymi osobami pozostającymi na ich utrzymaniu, które są w wieku poniżej 12 lat lub, niezależnie od wieku, mają niepełnosprawność lub są przewlekle chore. Środek ten opisano w art. 3 lit. h) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. W ramach środka zapewniano świadczenie odpowiadające dwóm trzecim normalnego wynagrodzenia brutto, wypłacane w równych częściach przez pracodawcę i zakład ubezpieczeń społecznych, przy czym dolny pułap równy był krajowej płacy minimalnej, a górny pułap – trzykrotności krajowej płacy minimalnej. Środki te można uznać za środki podobne do mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2020/672, ponieważ w ramach tych środków zapewnia się wsparcie dochodu dla pracowników, które ułatwi im pokrycie kosztów opieki nad dziećmi w okresie zamknięcia szkół, a tym samym umożliwi rodzicom kontynuowanie pracy, co pozwoli uniknąć narażenia ich stosunku pracy na ryzyko rozwiązania.
- (15) „Zarządzeniem rządu nr 3485-C/2020 z dnia 19 marca”, „zarządzeniem rządu nr 4395/2020 z dnia 10 kwietnia” oraz „zarządzeniem rządu nr 5897-B/2020 z dnia 28 maja” wprowadzono specjalny środek wsparcia na utrzymanie umów o pracę szkoleniowców w świetle odwołania szkoleń zawodowych. Środek ten opisano w art. 3 lit. i) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. Wsparcie publiczne polegało na przyznaniu świadczenia pokrywającego wynagrodzenie szkoleniowców, mimo że szkolenia zawodowe nie odbywały się.
- (16) „Zarządzeniem ministrów ds. pracy, solidarności i zabezpieczenia społecznego oraz zdrowia nr 2875-A/2020 z dnia 3 marca”, art. 20 „dekretu z mocą ustawy nr 10-A/2020 z dnia 13 marca”, zmienionym art. 2 „dekretu z mocą ustawy nr 62-A/2020 z dnia 3 września”, oraz art. 325-F „ustawy nr 2/2020 z dnia 31 marca”, zmienionym art. 3 „ustawy nr 27-A/2020 z dnia 24 lipca” wprowadzono zasiłek chorobowy z tytułu zarażenia się COVID-19. Środek ten opisano w art. 3 lit. m) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. W porównaniu ze standardowym systemem zasiłków chorobowych w Portugalii przyznanie zasiłku chorobowego z tytułu COVID-19 nie podlegało okresowi oczekiwania. Wsparcie publiczne polegało na przyznaniu świadczenia równego normalnemu wynagrodzeniu brutto beneficjentów.
- (17) Na mocy art. 19 „dekretu z mocą ustawy nr 10-A/2020 z dnia 13 marca”, zmienionego art. 2 „dekretu z mocą ustawy nr 62-A/2020 z dnia 3 września”, oraz na mocy art. 325-F „ustawy nr 2/2020 z dnia 31 marca”, zmienionego art. 3 „ustawy nr 27-A/2020 z dnia 24 lipca”, wprowadzono zasiłek dla pracowników i osób samozatrudnionych, którzy ze względu na izolację profilaktyczną tymczasowo nie mogą prowadzić działalności zawodowej. Środek ten opisano w art. 3 lit. l) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. Przyznanie zasiłku nie podlegało okresowi oczekiwania. Pracownicy lub osoby prowadzące działalność na własny rachunek, którzy korzystali z tego świadczenia, byli uprawnieni do zasiłku w wysokości ich normalnego wynagrodzenia brutto.
- (18) „Uchwałą Rady Rządu Regionalnego Azorów nr 97/2020 z dnia 8 kwietnia”, „uchwałą Rady Rządu Regionalnego Azorów nr 120/2020 z dnia 28 kwietnia”, „uchwałą Rady Rządu Regionalnego Azorów nr 128/2020 z dnia 5 maja”, „uchwałą Rady Rządu Regionalnego Azorów nr 129/2020 z dnia 5 maja”, „uchwałą Rady Rządu Regionalnego Azorów nr 195/2020 z dnia 15 lipca”, „uchwałą Rady Rządu Regionalnego Azorów nr 196/2020 z dnia 15 lipca” oraz „uchwałą Rady Rządu Regionalnego Azorów nr 200/2020 z dnia 17 lipca” wprowadzono szereg środków regionalnych związanych z zatrudnieniem w regionie autonomicznym Azorów. Środki te opisano w art. 3 lit. j) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. Te szczególne środki, w tym regionalne uzupełnienie dotyczące systemów ogólnokrajowych, tj. systemu zatrudnienia w zmniejszonym wymiarze czasu pracy oraz systemu wsparcia dla osób samozatrudnionych i przedsiębiorstw w celu wznowienia działalności gospodarczej, miały służyć utrzymaniu zatrudnienia na Azorach podczas pandemii COVID-19. Wsparcie w ramach tych środków było zależne od utrzymania umów o pracę i dalszego prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa.

- (19) „Uchwałą Rządu Regionalnego Madery nr 101/2020 z dnia 13 marca” oraz „rozporządzeniem nr 133-B/2020 Wiceprzewodniczącego Rządu Regionalnego Madery i Sekretariatu Regionalnego ds. Włączenia Społecznego i Obywatelstwa z dnia 22 kwietnia” wprowadzono szereg środków regionalnych związanych z zatrudnieniem w regionie autonomicznym Madery. Środki te opisano w art. 3 lit. k) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. Te szczególne środki, w tym regionalne uzupełnienie dotyczące systemów ogólnokrajowych, tj. systemu zatrudnienia w zmniejszonym wymiarze czasu pracy oraz systemu wsparcia dla osób samozatrudnionych i przedsiębiorstw w celu wznowienia działalności gospodarczej, miały służyć utrzymaniu zatrudnienia na Maderze podczas pandemii COVID-19. Wsparcie w ramach tych środków było zależne od utrzymania umów o pracę i dalszego prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa.
- (20) Na mocy art. 156 „ustawy nr 75-B/2020 z dnia 31 grudnia” i z zastrzeżeniem warunków określonych w pkt 2 lit. c)–f) tej ustawy, wprowadzono system nadzwyczajnego wsparcia dla pracowników samozatrudnionych, pracowników niemających dostępu do innych mechanizmów ochrony socjalnej oraz osób zarządzających, które doznały szczególnie dużej utraty dochodów wskutek pandemii COVID-19, który to system określono szczegółowo w „rozporządzeniu rządu nr 19-A/2021 z dnia 25 stycznia” i rozszerzono na mocy art. 12 „dekretu z mocą ustawy nr 104/2021 z dnia 27 listopada”. Środek ten opisano w art. 3 lit. r) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. W przypadku pracowników samozatrudnionych w ramach środka zapewniano świadczenie równe dwóm trzecim kwoty, o którą spadł dochód miesięczny tych pracowników, przy czym górny pułap wynosił 501,16 EUR. Kwalifikowali się pracownicy samozatrudnieni, których dochody spadły o co najmniej 40 % w okresie od marca do grudnia 2020 r. w porównaniu z 2019 r.

Pracownikom niemającym dostępu do innych mechanizmów ochrony socjalnej zapewniano w ramach środka: (i) w przypadku pracowników – świadczenie równe kwocie różnicy między miesięczną wartością referencyjną wynoszącą 501,16 EUR a średnim wynagrodzeniem miesięcznym na każdą osobę dorosłą w danym gospodarstwie domowym oraz (ii) w przypadku pracowników samozatrudnionych – świadczenie równe dwóm trzecim kwoty, o którą spadł dochód miesięczny tych pracowników, przy czym górny pułap wynosił 501,16 EUR. Osobom zarządzającym zapewniano w ramach tego środka świadczenie równe albo ich referencyjnemu średniemu dochodowi miesięcznemu, gdy był on niższy niż półtorakrotność portugalskiego minimum socjalnego (*Indexante dos Apoios Sociais*, które w 2021 r. wynosiło 438,81 EUR), albo dwóm trzecim ich referencyjnego średniego dochodu miesięcznego, jeżeli był on co najmniej równy minimum socjalnemu. Kwalifikowały się osoby zarządzające, których działalność gospodarcza została przejściowo zawieszona ze względu na pandemię COVID-19 lub które odnotowały spadek dochodów wynoszący co najmniej 40 % w okresie 30 dni poprzedzających wnioski o wsparcie w porównaniu z tym samym miesiącem poprzedniego roku lub ze średnią miesięczną z dwóch miesięcy poprzedzających ten okres. We wszystkich tych przypadkach obowiązywał dolny pułap świadczenia wynoszący 50 EUR, który wzrastał do 50 % odnotowanego spadku dochodu miesięcznego, gdy spadek ten wynosił od 50 % do 100 % portugalskiego minimum socjalnego, albo do 50 % portugalskiego minimum socjalnego, gdy spadek dochodów był większy niż minimum socjalne.

- (21) Na mocy pkt 2.5.1 „załącznika do uchwały Rady Ministrów nr 41/2020 z dnia 6 czerwca” wprowadzono system wsparcia socjalnego dla artystów, twórców, techników i innych osób zawodowo związanych ze sztuką, który określono szczegółowo w art. 10–12 „rozporządzenia rządu nr 180/2020 z dnia 3 sierpnia” i rozszerzono na mocy art. 5–7 „załącznika do rozporządzenia rządu nr 37-A/2021 z dnia 15 lutego”. Środek ten opisano w art. 3 lit. s) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. W ramach tego środka zapewniano świadczenie miesięczne równe kwocie portugalskiego minimum socjalnego (*Indexante dos Apoios Sociais*, które w 2021 r. wynosiło 438,81 EUR).
- (22) Portugalia rozszerzyła dodatkowo lub zmieniła szereg środków ochrony zdrowia w celu przeciwdziałania pandemii COVID-19. Dotyczy to w szczególności środków określonych w motywach 23–27.
- (23) „Normą nr 012/2020 z dnia 6 maja”, zmienioną 14 maja 2020 r., i „normą nr 013/2020 z dnia 10 czerwca”, zmienioną 23 czerwca 2020 r., które zostały wydane przez portugalską dyrekcję generalną ds. zdrowia, oraz „dekretem z mocą ustawy nr 10-A/2020 z dnia 13 marca” zapewniono zakup środków ochrony osobistej do użytku w miejscu pracy, w szczególności w szpitalach publicznych, właściwych ministerstwach, gminach i regionach autonomicznych Azorów i Madery. Środek ten opisano w art. 3 lit. n) decyzji wykonawczej Rady (UE) 2020/1354.
- (24) „Dekretem z mocą ustawy nr 10-A/2020 z dnia 13 marca” wprowadzono kampanię na rzecz higieny w szkołach mającą na celu zapewnienie bezpiecznego powrotu do pracy nauczycieli, innych pracowników i uczniów. Środek ten opisano w art. 3 lit. o) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354.

- (25) „Normą nr 012/2020 z dnia 6 maja”, zmienioną 14 maja 2020 r., i „normą nr 013/2020 z dnia 10 czerwca”, zmienioną 23 czerwca 2020 r., które zostały wydane przez portugalską dyrekcję generalną ds. zdrowia, zapewniono badania pod kątem zarażenia się COVID-19 pacjentów leczonych stacjonarnie i pracowników szpitali publicznych, jak również pracowników placówek opiekuńczo-pielęgnacyjnych i placówek opieki nad dziećmi. Środek ten opisano w art. 3 lit. p) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354.
- (26) Na mocy art. 42-A „ustawy nr 2/2020 z dnia 31 marca”, zmienionego art. 3 „ustawy nr 27-A/2020 z dnia 24 lipca” i art. 291 „ustawy nr 75-B/2020 z dnia 31 grudnia”, wprowadzono nową specjalną rekompensatę dla pracowników krajowej służby zdrowia zaangażowanych w walkę z pandemią COVID-19. Środek ten opisano w art. 3 lit. q) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354. W ramach środka dokonywano jednorazowej wypłaty premii za wyniki odpowiadającej kwocie równej 50 % normalnego wynagrodzenia brutto pracownika.
- (27) Art. 6 „dekretu z mocą ustawy nr 10-A/2020 z dnia 13 marca” i art. 4–8 „dekretu z mocą ustawy nr 10-A/2021 z dnia 2 lutego” zapewniły zatrudnienie dodatkowych pracowników służby zdrowia i pracę w godzinach nadliczbowych w krajowej służbie zdrowia, aby pomóc przetrwać wyzwania związane z pandemią. Środek ten opisano w art. 3 lit. t) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354.
- (28) Portugalia spełnia warunki dotyczące zwrócenia się z wnioskiem o pomoc finansową, które określono w art. 3 rozporządzenia (UE) 2020/672. Portugalia przedstawiła Komisji odpowiednie dowody potwierdzające, że faktyczne i planowane wydatki publiczne wzrosły od 1 lutego 2020 r. o 6 920 192 416 EUR w związku ze środkami krajowymi przyjętymi w celu złagodzenia skutków społeczno-gospodarczych pandemii COVID-19. Stanowi to nagły i znaczny wzrost, ponieważ dotyczy on również przedłużenia lub zmiany istniejących środków krajowych bezpośrednio dotyczących mechanizmu zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobnych środków, które obejmują znaczną część przedsiębiorstw i ludności aktywnej zawodowo w Portugalii. Portugalia zamierza sfinansować 386 417 324 EUR zwiększonej kwoty wydatków ze środków unijnych, a 299 312 604 EUR – ze środków własnych.
- (29) Komisja skonsultowała się z Portugalią oraz zweryfikowała nagły i znaczny wzrost faktycznych i planowanych wydatków publicznych związany bezpośrednio z mechanizmami zmniejszonego wymiaru czasu pracy oraz podobnymi środkami, a także z korzystaniem z odpowiednich środków ochrony zdrowia związanych z pandemią COVID-19, o których mowa we wniosku z dnia 17 września 2022 r., zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) 2020/672.
- (30) Wydatki na środki ochrony zdrowia, o które wnioskowała Portugalia 17 września 2022 r. i o których mowa w motywach 23–27, wynoszą 1 382 230 075 EUR.
- (31) Należy zatem udzielić pomocy finansowej, aby pomóc Portugalii w złagodzeniu skutków społeczno-gospodarczych poważnych zakłóceń gospodarczych spowodowanych przez pandemię COVID-19. Komisja powinna podejmować decyzje dotyczące terminów zapadalności, wysokości i uruchamiania transz i podtransz w ścisłej współpracy z organami krajowymi.
- (32) Ponieważ okres dostępności wskazany w decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354 upłynął, potrzebny jest nowy okres dostępności dodatkowej pomocy finansowej. Wynoszący 18 miesięcy okres dostępności pomocy finansowej przyznanej decyzją wykonawczą Rady (UE) 2020/1354 należy przedłużyć o 21 miesięcy, w związku z czym łączny okres dostępności powinien wynosić 39 miesięcy od pierwszego dnia po dniu, w którym decyzja wykonawcza (UE) 2020/1354 stała się skuteczna.
- (33) Portugalia i Komisja powinny uwzględnić niniejszą decyzję w umowie pożyczki, o której mowa w art. 8 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/672.
- (34) Niniejsza decyzja powinna pozostawać bez uszczerbku dla wyniku procedur dotyczących zakłóceń funkcjonowania rynku wewnętrznego, które mogą zostać podjęte, w szczególności zgodnie z art. 107 i 108 TFUE. Niniejsza decyzja nie uchyla obowiązku powiadomienia Komisji przez państwo członkowskie, na podstawie art. 108 TFUE, o przypadkach potencjalnej pomocy państwa.
- (35) Portugalia powinna regularnie przedstawiać Komisji informacje dotyczące realizacji planowanych wydatków publicznych, aby umożliwić Komisji ocenę stopnia realizacji tych wydatków przez Portugalię.

- (36) Decyzję o udzieleniu pomocy finansowej podjęto, uwzględniając istniejące i przewidywane potrzeby Portugalii, a także już przedłożone lub planowane wnioski pozostałych państw członkowskich o pomoc finansową na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672, z uwzględnieniem zasad równego traktowania, solidarności, proporcjonalności i przejrzystości,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W decyzji wykonawczej (UE) 2020/1354 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Unia udziela Portugalii pożyczki do maksymalnej wysokości 6 234 462 488 EUR. Maksymalny średni okres zapadalności pożyczki wynosi 15 lat.

2. Okres dostępności pomocy finansowej udzielonej na podstawie niniejszej decyzji wynosi 39 miesięcy od pierwszego dnia po dniu, w którym niniejsza decyzja stała się skuteczna.”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Warunkiem uruchomienia pierwszej transzy jest wejście w życie umowy pożyczki, o której mowa w art. 8 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/672. Wszelkie kolejne transze uruchamiane są na warunkach określonych w tej umowie pożyczki lub, w stosownych przypadkach, warunkiem ich uruchomienia jest wejście w życie addendum do tej umowy pożyczki lub zmienionej umowy pożyczki zawartej między Portugalią a Komisją, zastępującej pierwotną umowę pożyczki.”;

2) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 3

Portugalia może finansować następujące środki:

- a) wsparcie na utrzymanie umów o pracę przez okres tymczasowego przerwania pracy lub skrócenia normalnego czasu pracy przewidziane w art. 298–308 »ustawy nr 7/2009 z dnia 12 lutego« i określone szczegółowo w art. 142 »ustawy nr 75-B/2020 z dnia 31 grudnia«;
- b) nowe i uproszczone wsparcie specjalne na utrzymanie umów o pracę przez okres tymczasowego przerwania pracy lub skrócenia normalnego czasu pracy przewidziane w »dekrecie z mocą ustawy nr 10-G/2020 z dnia 26 marca«, ostatnio zmienionym na mocy art. 2 »dekretu z mocą ustawy nr 27-B/2020 z dnia 19 czerwca«, i określone szczegółowo w art. 142 »ustawy nr 75-B/2020 z dnia 31 grudnia«;
- c) specjalne programy zawodowe mające na celu utrzymanie umów o pracę przez okres tymczasowego przerwania pracy lub skrócenia normalnego czasu pracy przewidziane w art. 5 ust. 2 i art. 7–9 »dekretu z mocą ustawy nr 10-G/2020 z dnia 26 marca«;
- d) nowe wsparcie specjalne dla przedsiębiorstw na wznowienie działalności gospodarczej przewidziane w art. 4 i 5 »dekretu z mocą ustawy nr 27-B/2020 z dnia 19 czerwca« oraz w art. 14-A »dekretu z mocą ustawy nr 46-A/2020 z dnia 30 lipca«, ostatnio zmienionego na mocy art. 2 »dekretu z mocą ustawy nr 32/2021 z dnia 12 maja«, zgodnie z »zarządzeniem rządu nr 102-A/2021 z dnia 14 maja«;
- e) nowy dodatek na stabilizację dochodów dla pracowników korzystających ze środków, o których mowa w lit. a) lub b), na utrzymanie umów o pracę przez okres tymczasowego przerwania pracy lub skrócenia normalnego czasu pracy przewidziany w art. 3 »dekretu z mocą ustawy nr 27-B/2020 z dnia 19 czerwca«, zmienionego art. 2 »dekretu z mocą ustawy nr 58-A/2020 z dnia 14 sierpnia«;

- f) nowe i progresywne wsparcie specjalne na utrzymanie umów o pracę przez okres tymczasowego skrócenia normalnego czasu pracy przewidziane w art. 4 »dekrety z mocą ustawy nr 46-A/2020 z dnia 30 lipca«, ostatnio zmienionego art. 2 »dekrety z mocą ustawy nr 71-A/2021 z dnia 13 sierpnia«;
- g) nowe wsparcie specjalne dla osób samozatrudnionych, pracowników nieformalnych i osób zarządzających przewidziane w art. 26 »dekrety z mocą ustawy nr 10-A/2020 z dnia 13 marca«, ostatnio zmienionym art. 2 »ustawy nr 31/2020 z dnia 11 sierpnia«, oraz w art. 325-G »ustawy nr 2/2020 z dnia 31 marca«, dodanym na mocy art. 3 »ustawy nr 24-A/2020 z dnia 24 lipca«;
- h) nowy dodatek rodzinny dla pracowników, którzy nie mogą pracować ze względu na konieczność opieki nad dziećmi lub innymi osobami pozostającymi na ich utrzymaniu, które są w wieku poniżej 12 lat lub, niezależnie od wieku, mają niepełnosprawność lub są przewlekle chore, przewidziany w art. 23 »dekrety z mocą ustawy nr 10-A/2020 z dnia 13 marca«, ostatnio zmienionego art. 3 »ustawy nr 16/2021 z dnia 7 kwietnia«;
- i) nowe wsparcie specjalne na utrzymanie umów o pracę szkoleniowców w świetle odwołania szkoleń zawodowych przewidziane w »zarządzeniu rządu nr 3485-C/2020 z dnia 19 marca«, »zarządzeniu rządu nr 4395/2020 z dnia 10 kwietnia« oraz »zarządzeniu rządu nr 5897-B/2020 z dnia 28 maja«;
- j) środki regionalne związane z zatrudnieniem w regionie autonomicznym Azorów przewidziane w »uchwale Rady Rządu Regionalnego Azorów nr 97/2020 z dnia 8 kwietnia«, »uchwale Rady Rządu Regionalnego Azorów nr 120/2020 z dnia 28 kwietnia«, »uchwale Rady Rządu Regionalnego Azorów nr 128/2020 z dnia 5 maja«, »uchwale Rady Rządu Regionalnego Azorów nr 129/2020 z dnia 5 maja«, »uchwale Rady Rządu Regionalnego Azorów nr 195/2020 z dnia 15 lipca«, »uchwale Rady Rządu Regionalnego Azorów nr 196/2020 z dnia 15 lipca« oraz »uchwale Rady Rządu Regionalnego Azorów nr 200/2020 z dnia 17 lipca«;
- k) środki regionalne związane z zatrudnieniem w regionie autonomicznym Madery przewidziane w »uchwale Rządu Regionalnego Madery nr 101/2020 z dnia 13 marca« oraz »rozporządzeniu nr 133-B/2020 Wiceprzewodniczącego Rządu Regionalnego Madery i Sekretariatu Regionalnego ds. Włączenia Społecznego i Obywatelstwa z dnia 22 kwietnia«;
- l) nowy zasiłek dla pracowników i osób samozatrudnionych, którzy ze względu na izolację profilaktyczną tymczasowo nie mogą prowadzić działalności zawodowej, przewidziany w art. 19 »dekrety z mocą ustawy nr 10-A/2020 z dnia 13 marca«, zmienionego art. 2 »dekrety z mocą ustawy nr 62-A/2020 z dnia 3 września«, oraz w art. 325-F »ustawy nr 2/2020 z dnia 31 marca«, zmienionej art. 3 »ustawy nr 27-A/2020 z dnia 24 lipca«;
- m) nowy zasiłek chorobowy z tytułu zarażenia się COVID-19 przewidziany w »zarządzeniu ministrów ds. pracy, solidarności i zabezpieczenia społecznego oraz zdrowia nr 2875-A/2020 z dnia 3 marca«, w art. 20 »dekrety z mocą ustawy nr 10-A/2020 z dnia 13 marca«, zmienionego art. 2 »dekrety z mocą ustawy nr 62-A/2020 z dnia 3 września«, i w art. 325-F »ustawy nr 2/2020 z dnia 31 marca«, zmienionej art. 3 »ustawy nr 27-A/2020 z dnia 24 lipca«;
- n) zakup środków ochrony osobistej do użytku w miejscu pracy, w szczególności w szpitalach publicznych, właściwych ministerstwach, gminach i regionach autonomicznych Azorów i Madery, zgodnie z »normą nr 012/2020 z dnia 6 maja«, zmienioną 14 maja 2020 r., oraz »normą nr 013/2020 z dnia 10 czerwca«, zmienioną 23 czerwca 2020 r., wydanymi przez portugalską dyrekcję generalną ds. zdrowia, a także z »dekretem z mocą ustawy nr 10-A/2020 z dnia 13 marca«;
- o) kampanię na rzecz higieny w szkołach mającą na celu zapewnienie bezpiecznego powrotu do pracy nauczycieli, innych pracowników i uczniów, przewidzianą w »dekrecie z mocą ustawy nr 10-A/2020 z dnia 13 marca«;
- p) badanie pod kątem zarażenia się COVID-19 pacjentów leczonych stacjonarnie i pracowników szpitali publicznych, jak również pracowników placówek opiekuńczo-pielęgniacyjnych i placówek opieki nad dziećmi, zgodnie z »normą nr 012/2020 z dnia 6 maja«, zmienioną 14 maja 2020 r., oraz »normą nr 013/2020 z dnia 10 czerwca«, zmienioną 23 czerwca 2020 r., wydanymi przez portugalską dyrekcję generalną ds. zdrowia;

- q) nową specjalną rekompensatę dla pracowników krajowej służby zdrowia zaangażowanych w walkę z pandemią COVID-19 przewidzianą w art. 42-A »ustawy nr 2/2020 z dnia 31 marca«, zmienionego art. 3 »ustawy nr 27-A/2020 z dnia 24 lipca«, i w art. 291 »ustawy nr 75-B/2020 z dnia 31 grudnia«;
- r) nowy system nadzwyczajnego wsparcia dla pracowników samozatrudnionych, pracowników niemających dostępu do innych mechanizmów ochrony socjalnej oraz osób zarządzających, które doznały szczególnie dużej utraty dochodów wskutek pandemii COVID-19, zgodnie z art. 156 »ustawy nr 75-B/2020 z dnia 31 grudnia« i z zastrzeżeniem warunków określonych w pkt 2 lit. c)–f) tego artykułu, określony szczegółowo w »rozporządzeniu rządu nr 19-A/2021 z dnia 25 stycznia« i rozszerzony na mocy art. 12 »dekretu z mocą ustawy nr 104/2021 z dnia 27 listopada«;
- s) nowy system wsparcia socjalnego dla artystów, twórców, techników i innych osób zawodowo związanych ze sztuką przewidziany w pkt 2.5.1 »załącznika do uchwały Rady Ministrów nr 41/2020 z dnia 6 czerwca«, określony szczegółowo art. 10–12 »rozporządzenia rządu nr 180/2020 z dnia 3 sierpnia« i rozszerzony na mocy art. 5–7 »załącznika do rozporządzenia rządu nr 37-A/2021 z dnia 15 lutego«;
- t) zatrudnienie dodatkowych pracowników służby zdrowia i umożliwienie pracy w godzinach nadliczbowych w krajowej służbie zdrowia, aby pomóc przetrwać wyzwania związane z pandemią, jak przewidziano w art. 6 »dekretu z mocą ustawy nr 10-A/2020« z dnia 13 marca oraz w art. 4–8 »dekretu z mocą ustawy nr 10-A/2021 z dnia 2 lutego«.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Portugalskiej.

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej notyfikacji adresatowi.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 25 października 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
J. SÍKELA
